

התמודדות או הישרדות?

שם המשחק: מכירות
על שיווק עסקי נכון

מתפרסמים בע"מ
המדריך המלא

מרוץ סביב הגלימה
הרווח וההפסד

בג"צ "המגורשים"

מאת:
עו"ד ורד סימון

"הדיון משך אליו
את תשומת לב
כל העולם, אפילו
מועצת הביטחון
שדנה בעניין,
המתינה לדיונים
בבג"צ בישראל"

לקראת צאת הגיליון הקודם של "בדלתיים פתוחות" שעסק בנושא דו-קיום, התבקשתי לראיין את עו"ד עמאד דקואר, שהתפרסם בהופעתו ב"בג"צ המגורשים" (בג"צ 5973/92). עקב התארכות חופשת הלידה שלי, התעכבה השלמת הראיון והוא מתפרסם כעת.

השנה היא 1992, האלימות בשטחים שמעבר לקו הירוק גואה ומגיעה למרכזי הערים בישראל בדמותם של פיגועי טרור אכזריים. ראש הממשלה ושר הביטחון יצחק רבין, בניסיון להילחם בתופעה, מורה להוציא צווי גירוש ל-415 אנשי חמאס ו/או ג'יהאד איסלמי, ולגרשם ללבנון.

לבג"צ מוגשות כמה עתירות נגד הגירוש, ברובן ע"י אגודות ועמותות. שתיים מהעתירות הוגשו ע"י עו"ד עמאד דקואר, שייצג במסגרתן את אחד המגורשים, מרצה בשם ד"ר פארס אבו מועמר ואת ח"כ דאז עבדאלוהאב דראושה.

לסיפור המגורשים נחשפתי שלוש פעמים: בפעם הראשונה, כאירוע חדשותי בשנת 1992; בפעם השנייה, כפסק דין הנלמד במסגרת הקורס "משפט ציבורי" (שנה א'), בפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה). בפעם השלישית, במסגרת הראיון עם מי שעמד מאחורי שתיים מהעתירות המרכיבות את הבג"צ, ושעבורו תיק זה היה "התיק ששינה את חיי".

כבר בשיחת הטלפון הראשונה שלי עם עו"ד דקואר, כאשר הזכרתי את בג"צ המגורשים, תגובתו היתה נוסטלגית משהו, ונשמעה בערך כך: "אני מתגעגע לימים בהם משפט היה משפט ולא טכנאות".

כאמור, עסק הבג"צ בעתירות שהוגשו נגד גירושם של אנשי חמאס ואנשי ג'יהאד אסלמי מבתיהם לשטח לבנון. המדובר היה בצווי גירוש זמניים, שהוצאו עפ"י תקנה 112 לתקנות ההגנה לשעת חירום, 1945 לתקופה של כשנתיים. במסגרת הבג"צ התקיימו מספר ישיבות, לרבות בעניין בקשות לצווי ביניים, לעיון מחדש וכיו"ב.

השלב המרתק ביותר היה בעניין צווי ביניים ו/או בקשות לעיון מחדש ו/או בקשות להתיר למגורשים לחזור לתחומי

מדינת ישראל, נזכר עו"ד דקואר. "במהלך אותן ישיבות, שנבקעו מעכשיו לעכשיו, מהבוקר לצהריים או לשעות הערב נשמעו טיעונים ממושכים, הושמעו "עדויות" מפי קציני מודיעין וכיו"ב".

בתחילת הפרשה, ניתן צו ביניים במעמד צד אחד ע"י השופט ברק, לאחר מכן התקיים דיון בהרכב של שלושה: שמגר, אלון וברק. ההרכב הורחב ל-7 שופטים: שמגר, אלון, ברק, נתניהו, גולדברג, אור ומצא, ואז בוטל צו הביניים ברוב דעות כנגד דעתם החולקת של ברק ואור.

למרות השנים הרבות שחלפו, עו"ד עמאד דקואר זוכר לפרטי פרטים את כל התנהלות התיק בבג"צ. זכורה לו במיוחד בקשתו לקיים דיון דחוף לעיון מחדש לאור שינוי הנסיבות שנוצר, כאשר החל ירי על המגורשים בעת שהתחילו לצעוד לכיוון רצועת הביטחון. "השופטים קיבלו את בקשתי וקבעו למחרת ישיבה דחופה בהרכב של 7 שופטים. לישיבה זו שלחה המדינה את הרמטכ"ל דאז רא"ל אהוד ברק".

בישיבה שהתקיימה למחרת, נחקר הרמטכ"ל ע"י עו"ד דקואר בחקירה נגדית במשך יותר משעתיים והכותרות בעיתוני הערב של אותם ימים דיברו על "דו קרב מרתק" בין הרמטכ"ל לעוה"ד.

מה הדבר אשר מייחד את בג"צ המגורשים משאר התיקים שהתנהלו במשרדך, ושגרם לך לבחור בו מכל התיקים כ"תיק ששינה את חייך"?

"המדובר בדיונים אגב פרשה שהתרחשה פעם אחת, בהיקף שכזה, מאז 1948. הדיון משך אליו את תשומת לב כל העולם, אפילו מועצת הביטחון שדנה בעניין, המתינה לדיונים בבג"צ בישראל".

כיצד השפיע תיק זה על החיים המקצועיים שלך כעו"ד ו/או על חייך האישיים?

"גירוש אדם מביתו, גם אם הוא זמני, הינו מהלך קשה וטעון במיוחד לאור בעיית הפליטים הפלסטינים, ועל כן פרשה זו תפסה כותרות במשך תקופה ניכרת".

עו"ד עמאד דקואר, יליד 1954, בן הכפר תרשיחא בגליל המערבי. סיים את לימודיו בביה"ס התיכון בכפר הולדתו. בוגר הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית. התמחה במשך שנתיים: בשנה הראשונה להתמחות עבד מספר חודשים במשרדו של עו"ד תוסייה כהן בירושלים ומספר חודשים אצל השופט יוסף חג' יחיא בביהמ"ש המחוזי בירושלים. בשנה השנייה התמחה במשרדו של עו"ד שמעון איל מחיפה (אשר כיהן אז כיו"ר ועד מחוז חיפה). לאחר קבלת הרישיון, בשנת 1978, עבד כעו"ד שכיר במשרדו של עו"ד שמעון איל במשך שנה, לאחר מכן עבד במשרד עוה"ד שגיא את שיפמן, תחילה כשכיר ולאחר מכן כעצמאי, עד שנת 1986. בשנה זו, פתח את משרדו ומאז ועד היום עובד כעו"ד עצמאי.

נולד לחוד חידה וחידוד

**חידון ושעשועון בנושא משפטי -
ההרשמה בעיצומה**

במסגרת אירועי שנות ה-60 למדינה, יערוך
ועד מחוז חיפה, לראשונה מזה אלפיים שנה,

חידון - שעשועון - משפטי

בהנחיית **עו"ד יואל ריפל**.

החידון ישלב - מורשת, ידע משפטי כללי

(לא להיבהל!), פיקנטריה ועו"ד

ויתקיים בחודש יולי 2008.

אין צורך להתכונן מראש -

לא במבחני לשכה עסקינן.

תהיינה שאלות לקהל.

תעודות ופרסים יוענקו למתמודדים ולזוכים.
ההשתתפות פתוחה לעורכי דין ממחוז חיפה,
חברי לשכת עורכי הדין בישראל.

יבואו על הברכה הוגי הרעיון חברי צוות ההגוי -
עו"ד אורן כץ, עו"ד מרדכי ריבק,
כב' השופט (בדימוס) אורי קיטאי וד"ר אמנון רייכמן.

לפרטים נוספים ניתן לפנות אל מזכירות הלשכה

בטלפון: 04-8537078/9

בפקס: 04-8553033

או בדוא"ל: ib@haifabar-law.org.il

**כיצד הערכת את סיכויי הצלחת התיק בתחילתו?
האם ומתי חל שינוי בהערכתך לגבי סיכויי ההצלחה?
בעקבות מה?**

"הערכנו בהתחלה שבג"צ יבטל את צווי הגירוש מעיקרם.
עם ביטול צו הביניים התחלנו לחשוש שהשופטים לא ילכו
לחצי".

עו"ד דקואר מוסיף כי "כולנו, כמשפטנים, סברנו כי צווי
הגירוש שהותקנו הינם בלתי חוקיים, בג"צ גם קיבל את
העתירה בנושא זה, אולם לא הורה על החזרת המגורשים,
אלא קבע מנגנון של שימוע מאוחר, שהמגורשים סירבו
לקבלו. לבסוף המדינה "התקפלה" וקיצרה את תקופת הגירוש
לחצי".

"תוך כדי ניהול התיק שמנו לב למחלוקת בין השופטים,
הערכנו כי בג"צ יחשוב 10 פעמים לפני שהוא יבטל את
הגירוש, כי זה היה מכת מוות לממשלתו של יצחק רבין.
ההפתעה היתה שפסק הדין ניתן כאילו פה אחד. לימים הודה
השופט ברק בראיון עיתונאי, כי הוא וחברו השופט אור
הסכימו עם הרוב ולא נתנו פסק דין במיעוט, לאור רגישות
הנושא וכובד האחריות, וביטלו דעתם בפני דעת הרוב."

כיצד התגלגל התיק הזה אל משרדך?

"אחיו של אחד המגורשים, מרצה בשם ד"ר פארס אבו
מועמר, פנה אלי שאייצג את אחיו."

**מהי כמות המשאבים הנדרשים לניהול תיק
בסדר גודל כזה? היקף שעות, העסקת מספר עו"ד
ואנשי מזכירות? קריאה ולמידה של פסיקה רבות
פסיקה זרה וכו'?**

"היקף השעות והימים שהושקעו בתיק בלתי ניתן להערכה.
לצורך הכנת התיק, היה צורך בלימוד סוגיית תקנות ההגנה
לשעת חירום, 1945 הידועות לשמצה, חוקיותן, ההיסטוריה
שלן, הפסיקה, פרשת גירוש ראש עיריית חברון קוואסמה,
ופסקי הדין והתקדימים, אמנות בינלאומיות, אמנות האג,
הצלב האדום, סמכויותיו, תפקידיו וחובותיו וכיו"ב."

**האם הייצוג בבג"צ המגורשים תורגמה לעליה
במספר הפניות למשרד בייצוג בתיקים דומים?**

"אין ספק כי החשיפה התקשורתית, לרבות שידורים
וראיונות חיים במשך ימים שלמים מבית המשפט הגבירה
את מספר הפניות אלי".

**לאחר בג"צ המגורשים היו לך עוד תיקים
המתקרבים להגדרה "התיק ששינה את חיי"?**

"פסק דין בבג"צ ועד פוריה עילית - בג"צ 4363/2000,
אשר הוכרז כאחד מעשרת פסקי הדין החשובים בשנת
המשפט 2002. אני הייתי שם העותר. אולם, עדיין אני מחזיק
בבג"צ המגורשים כתיק ששינה את חיי."

si_vered@015.net.il